

Mieczkowska, Agnieszka

Problematyka kształtowania infrastruktury edukacyjnej w jednostkach samorządu terytorialnego

Zeszyty Naukowe Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego 18, 173-192

2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PROBLEMATYKA KSZTAŁTOWANIA INFRASTRUKTURY EDUKACYJNEJ W JEDNOSTKACH SAMORZĄDU TERYTORYALNEGO

1. Przedmowa

W nowoczesnej gospodarce rynkowej jednym z najważniejszych czynników konkurencyjności regionu powinna być jakość zasobów ludzkich, rozumiana jako kwalifikacje zawodowe i wiedza ogólna, umożliwiające ich zmianę w toku życia zawodowego. Kształcenie powinno stać się procesem permanentnym, trwającym od młodości przez cały okres życia zawodowego.

Z chwilą przystąpienia naszego kraju do Unii Europejskiej, polskie jednostki samorządu terytorialnego są również odpowiedzialne za stosowanie prawa wspólnotowego.

Normy prawa wspólnotowego to w przeważającej części przepisy prawno-materialne. Definiują one zakres praw i obowiązków, które przysługują lub są nakładane na rozmaite kategorie podmiotów prawa: państwa członkowskie, instytucje wspólnotowe, osoby fizyczne i osoby prawne. Nie określają one natomiast zasad egzekwowania praw i obowiązków np., tego, które organy są odpowiedzialne za stosowanie norm prawa wspólnotowego i według jakiej procedury powinno się to odbywać. Tylko w wyjątkowych przypadkach prawo wspólnotowe zawiera przepisy proceduralne np. wydany w formie rozporządzenia Europejski Kodeks Celny. W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości utrwaliła się zasada autonomii proceduralnej państw członkowskich, zgodnie, z którą określenie zasad na podstawie, których wykonywane są normy prawa wspólnotowego należy do prawa krajowego.

Tymczasem tylko polskie organy sądowe (zaznaczam nie organy administracji publicznej) mogą zwracać się do Trybunału Sprawiedliwości o wydanie orzeczeń wstępnych, których przedmiotem jest wykładnia lub ocena ważności przepisów prawa wspólnotowego.

Odczuwalny jest również brak oficjalnych aktów prawnych. Należy się spodziewać, że przygotowanie polskiej wersji językowej Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej przebiegać będzie powoli, a nie jest pewne czy będzie mogło objąć wszystkie obowiązujące akty prawne. Stosowanie prawa

wspólnotowego przez polskie organy wymaga dostępu nie tylko do źródeł prawa, lecz także do bogatego orzecznictwa sądów europejskich.

Wątpliwe, aby w ciągu kilku lat od uzyskania członkostwa wydano polską wersję „Zbioru orzeczeń”, która obejmowałaby orzecznictwo do chwili wstąpienia Polski do Unii Europejskiej (warto zauważyć, że zrezygnowano z wydania pełnej wersji szwedzkiej i fińskiej, czyli w językach państw, które przystąpiły do Unii Europejskiej w 1995 r.).

Nie bez znaczenia są problemy wynikające z negatywnych „przyzwyczajęń” polskich urzędników i osób orzekających w różnych organach. Obecna w polskim orzecznictwie tendencja do powoływania się na literalne brzmienie przepisów prawa („tekstocentryzm”) może utrudniać polskim organom orzekającym egzekwowanie zasady supremacji prawa wspólnotowego, która wymaga, aby organ stosujący prawo dokonywał samodzielnej oceny zgodności ustaw krajowych z prawem wspólnotowym. Częstokroć sprzeczność pomiędzy dwoma porządkami prawnymi może nie wynikać bezpośrednio z treści przepisów, lecz konieczne staje się odwołanie do funkcjonalnej wykładni prawa wspólnotowego. Wskazane wyżej zagrożenia mogą spowodować, że w pierwszych latach po uzyskaniu członkostwa sprawność polskich jednostek samorządu terytorialnego ulegnie pogorszeniu. W miarę jednak upływu czasu sytuacja powinna się poprawiać. Nie bez wpływu będzie fakt, że coraz szersze kręgi podmiotów prawa (przedsiębiorców, konsumentów) będą powoływać się przed organami samorządu terytorialnego na swoje uprawnienia wynikające z prawa wspólnotowego. Spowoduje to, że urzędnicy, pracownicy oświaty i służb samorządowych będą zmuszeni do bliższego poznawania prawa wspólnotowego i zasad jego stosowania.

Funkcjonowanie polskich jednostek samorządu terytorialnego w Unii Europejskiej może pociągnąć za sobą także inne zmiany. Warto przypomnieć, że w dotychczasowych raportach Komisji o postępach krajów kandydackich wskazywano na przewlekłość postępowań, niedoinwestowanie, a nawet korupcję.

Reasumując :

Wydaje się, że nie sposób zaprzeczyć, iż polskie jednostki samorządu terytorialnego czekają zmiany o charakterze niemal rewolucyjnym, co z pewnością wywrze negatywny wpływ na sprawność ich działania w początkowym okresie.

Jednocześnie należy przyjąć tezę, że integracja Polski z Unią Europejską daje szansę rozwoju, a w szczególności w dziedzinie edukacji i zasobów ludzkich.

Po przyjęciu tej tezy należy konsekwentnie określić niezbędną infrastrukturę edukacyjną do wdrożenia, utrzymywania systemu, a następnie niestannego doskonalenia jego skuteczności tak, aby kadry w oświacie, kadra kierownicza i pracownicy w jednostkach samorządu terytorialnego byli kompetentni na podstawie odpowiedniego wykształcenia, szkolenia, umiejętności i doświadczenia.

2. Wewnętrzne zróżnicowanie społeczno - gospodarcze województwa mazowieckiego

Województwo mazowieckie jest w szczególnej sytuacji - jest największe w kraju pod względem powierzchni i liczby ludności oraz statystycznie najbogatsze, co często prowadzi do pochopnych wniosków o jego wyjątkowej zaможności i dobrobycie. Opinia taka nie jest prawdziwa - nasze województwo charakteryzuje się ogromnym zróżnicowaniem społeczno gospodarczym a nawet kontrastami ekonomicznymi i cywilizacyjnymi. Obok dynamicznie rozwijających się obszarów mamy regiony dotknięte wysokim bezrobociem i ubóstwem.

Już sam układ sieci osadniczej województwa zapowiada głębokie różnice społeczno-gospodarcze. Z jednej strony mamy 1,6 milionową stolicę kraju (znajdującą się w liczącej ogółem ok. 2,5 miliona ludności aglomeracji) oraz 4 byłe miasta wojewódzkie (liczące od 50 tys. do 250 tys. mieszkańców), a z drugiej - rozproszone niewielkie jednostki osadnicze leżące poza głównymi biegunami rozwoju, w tym ponad 20 miast liczących poniżej 10 tys. mieszkańców i ponad 8 tys. miejscowości wiejskich.

Charakterystyczne jest również duże zróżnicowanie w poziomie wykształcenia mieszkańców.

W Warszawie, gdzie zlokalizowany jest największy potencjał naukowy i akademicki udział ludności z wykształceniem wyższym osiąga 20 %, podczas, gdy na pozostałych obszarach, a szczególnie wiejskich wskaźnik ten wynosi 5%.

W województwie funkcjonuje 75 wyższych uczelni, jednak większość z nich, bo aż 58 uczelni działa w Warszawie. Znaczącymi ośrodkami szkolnictwa wyższego są również: Radom-5 uczelni, Płock-3 uczelnie, Siedlce-2 uczelnie. Szkoły wyższe zlokalizowane są również w pozostałych ośrodkach subregionalnych tj. Ciechanowie i Ostrołęce. Ponadto uczelnie lub ich filie działają w Pułtusk, Płońsku, Wyszkanie, Sochaczewie, Żyrardowie, Pruszkowie, Przasnyszu, Sierpcu i Lubiejewie.

Brak możliwości podjęcia nauki na poziomie wyższym w mniejszych

Dotychczasowa infrastruktura edukacyjna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Dynamiczny rozwój szkolnictwa w Warszawie - Wysoko wykwalifikowane kadry uniwersyteckie w Warszawie - Wzrost zainteresowania uczniów szkołami średnimi przy jednoczesnym spadku zainteresowania szkołami zawodowymi - Wzrost liczby osób w regionie posiadających wyższe wykształcenie 	<ul style="list-style-type: none"> - Dysproporcje przestrzenne w wyposażeniu w infrastrukturę edukacyjną, zwłaszcza nierozwinięta sieć wyższego szkolnictwa państwowego na północno-wschodnim Mazowszu - Niezadowalająca dostępność i standard techniczno-użytkowy obiektów infrastruktury edukacyjnej na znacznym obszarze województwa - Słabe powiązania między działalnością naukowo-badawczą i badawczo-rozwojową a praktyką gospodarczą - Niewystarczający dostęp do komputerów i Internetu w szkołach, lekcje języków obcych w dużych grupach oraz przestarzałe programy nauczania - nie zawsze dobrze przygotowują absolwentów do tego, co będą robić w późniejszym życiu zawodowym - Duża fluktuacja kadr – wykształceni i przeszkoleni pracownicy odchodzą do sektora prywatnego - Większość dotychczasowych szkoleń dotyczyła ogólnych spraw Unii Europejskiej, pozostał deficyt wiedzy dotyczącej praktyki realizacji projektów dofinansowanych ze środków strukturalnych

ośrodkach powoduje odpływ najzdolniejszej i wykształconej ludności, gdy młodzież studiująca w renomowanych ośrodkach uniwersyteckich, po ukończeniu studiów rzadko wraca do rodzinnej miejscowości. Zjawisko to stanowi jedną z podstawowych barier rozwoju terenów peryferijnych.

Sytuacja społeczna i gospodarcza Mazowsza stanowi wyzwanie dla działających na jego obszarze samorządowych władz gmin i powiatów, a w szczególności dla samorządowej i rządowej administracji wojewódzkiej.

Mocne strony - to szansa na rozpoczęcie procesu tworzenia regionu

„uczących się” jako punktu wyjścia do budowania regionalnych systemów innowacyjnych. Z punktu widzenia polskich realiów i możliwości spożytkowania funduszy strukturalnych wydaje się, że w pierwszej kolejności trzeba brać pod uwagę regiony predestynowane do spójności w Unii Europejskiej, czyli te, gdzie występuje silny potencjał edukacyjny i naukowo-badawczy.

Słabe strony - to zagrożenia ubożenia, peryferyzacji i marginalizacji Mazowsza poza warszawskim obszarem metropolitalnym.

W relacji Warszawa-otoczenie regionalne są możliwe różne warianty sytuacji.

Zakładam scenariusz policentrycznego zrównoważonego rozwoju całego województwa. W scenariuszu tym „kołem zamachowym” jest Warszawa ze swym obszarem metropolitalnym, skutecznie włączająca się do sieci metropolii międzynarodowych. Będzie rozwojowe z Warszawy przenikają do jej otoczenia. Z dobrej koniunktury korzystają też ponadlokalne ośrodki w regionie, zwłaszcza były miasta wojewódzkie. Obszary dotąd najslabiej rozwinięte i dotknięte recesją notują poprawę dzięki napływowi środków pomocowych (krajowych i zagranicznych).

Wykluczam scenariusz peryferyzacji Mazowsza w przestrzeni europejskiej, w którym Warszawa wskutek niezdolności do eksportowania usług, chaosu w zarządzaniu i niesprawności infrastruktury przegrywa z innymi metropoliami tej części Europy. Recesja gospodarki warszawskiej pociąga recesję gospodarki jej bezpośredniego zaplecza regionalnego. Następuje stagnacja lub pogorszenie warunków życia w całym regionie.

3. Braki dotychczasowego polskiego systemu edukacji i kształcenia

Dotychczasowy polski system edukacji i doskonalenia zawodowego wykazuje wiele braków:

1) Samorządy mają niewystarczający wpływ na proces diagnozowania potrzeb edukacyjnych. Jednostki samorządu terytorialnego nie są w stanie stworzyć samodzielnie odpowiedniego systemu diagnozowania potrzeb odpowiadających zapotrzebowaniu na rynku pracy. Proces ten wymaga zastosowania profesjonalnych metod badawczych i narzędzi diagnostycznych.

2) Znikoma ilość i zbyt niska jakość programów kształcenia poszczególnych służb samorządowych, kadry kierowniczej i nauczycieli, ponieważ jednostki samorządu terytorialnego nie mogą samodzielnie poradzić sobie z tym problemem. Program, bowiem powinien wyznaczać zdefiniowany zakres wiedzy i umiejętności, których organizacja wymaga, podejmowania szeregu zabiegów organizacyjno-metodycznych, aby osiągnąć to, co jest naj-

istotniejsze - zakładany cel kształcenia.

3) Brak korelacji między samorządem a organami nadzoru pedagogicznego w zakresie monitorowania treści kształcenia, zarówno w warstwie merytorycznej, jak i metodologicznej oraz konfrontowania ich z oczekiwaniami rynku pracy. W tym przypadku konieczne jest wdrożenie odpowiednich procedur zarządzania jakością szkoleń. Potrzebne jest również skoordynowane, profesjonalne działanie, a to przekracza możliwości jednostek samorządu terytorialnego.

4) Niewystarczający zakres innowacyjnych podejść w edukacji, w tym nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, głównie z powodu braku środków finansowych. Zastosowanie tych technologii mogłoby służyć nauczycielom i urzędnikom w kształceniu na odległość.

5) Utrudnienia w opracowaniu strategii rozwoju bibliotek z powodu deficytu środków finansowych jednostek samorządowych oraz braku współpracy między bibliotekami różnych jednostek naukowych i samorządowych (szczątkowy zakres wypożyczeń między bibliotekami). W tym kontekście warto zastanowić się nad możliwością stworzenia relacji między bibliotekami uniwersyteckimi a instytucjami samorządowymi. Biblioteki uniwersyteckie byłyby wtedy aktywnymi instytucjami w kreowaniu społeczeństwa regionu „ciągle uczącego się”.

6) Brak jest odpowiednich programów umożliwiających dzieciom i młodzieży z rodzin najbiedniejszych podejmowanie kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym. Jednostki samorządu terytorialnego również nie uporały się z tym problemem. Konieczne jest zbudowanie systemu stypendialnego, w możliwie pilnym terminie.

7) Samorządom lokalnym przypisuje się ważną rolę w tworzeniu terytorialnej struktury instytucji zajmujących się kształceniem dorosłych i kształceniem zawodowym, czego jednak samorządy nie są w stanie całkowicie zrealizować szczególnie w zakresie kształcenia na poziomie wyższym.

8) Niedoinwestowanie w sektorze oświaty powoduje zaniedbania w szkolnictwie specjalnym, które wymaga szczególnej uwagi i dodatkowych środków finansowych.

4. Kierunki poprawy, wskazujące zadania w dziedzinie edukacji, kształcenia i kreowania nowoczesnych zasobów ludzkich

1) Oparcie wzrostu gospodarczego na nowoczesnych czynnikach, zaś czynniki tradycyjne należy traktować jako uzupełniające. Zmierzenie w tym kierunku wymagać będzie określenia priorytetów, którymi muszą być:

wzrost inwestycji w edukację, kształcenie i kapitał ludzki oraz inwestycji rzeczowych, głównie w technologie informacyjne i telekomunikacyjne.

2) Uczestnictwo w programach wspólnotowych w dziedzinie edukacji i kształcenia na zasadach regularnych. Programy wspólnotowe w dziedzinie edukacji i kształcenia oraz młodzieży były odpowiedzią na cele zawarte w Traktacie z Maastricht. W tym zakresie przystąpienie do programów „Sokrates” „Leonardo da Vinci” stanowi element przygotowania do członkostwa.

3) Stworzenie spójnego systemu wspomagającego informatyzację edukacji i kształcenia oraz nauki. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na znaczenie bibliotek oraz możliwe relacje między biblioteką a jednostkami samorządu terytorialnego. Kategorie usług czy inicjatyw mających wymiar regionalny, choćby takie jak informacja czy współudział w tworzeniu lokalnych sieci informatycznych oraz korzyści zewnętrzne, które generuje biblioteka, stanowią, że może być ona znaczącą wartością regionalną.

4) Stworzenie możliwości korzystania z ujednoczonego, europejskiego systemu stypendialnego w ramach programów wspólnotowych, programów praktyk studenckich za granicą, zdobywania międzynarodowych dyplomów ukończenia studiów. W scenariuszu szybkiego rozwoju Mazowsza należy zakładać, że zostanie wzmocniona motywacja osiągania sukcesu edukacyjnego o charakterze międzynarodowym, pojawią się nowe możliwości współpracy badawczej i rozwojowej, szybki przepływ informacji..

5) Rozbudowa sieci edukacyjnej w dziedzinie studiów europejskich, przygotowujących do funkcjonowania w Unii, a w szczególności kształcenia przyszłych funkcjonariuszy instytucji wspólnotowych. W tym miejscu należy wspomnieć, że Urząd KIE zaproponował rozwiązania służące dostosowaniu zdolności administracyjnej do warunków członkostwa polegające przede wszystkim na: 1) odpowiednim dostosowaniu przepisów prawnych w już istniejących i dopiero tworzonych aktach prawnych, 2) zmianach organizacyjnych prowadzących do sprawniejszego zarządzania, większej przejrzystości funkcjonowania instytucji i stosowanych przez nią procedur, 3) zapewnienia odpowiedniej liczebnie i dobrze wyszkolonej kadry pracowniczey, której powinny zostać zaoferowane dobre warunki płacowe, a także poprawy infrastruktury warunkującej efektywne wdrażanie prawa.

6) Szkolenia muszą być procesem uporządkowanym i racjonalnym. Należy proces ten powiązać z utworzeniem baz danych i stale monitorować placówki kształcenia, a nawet stworzyć system akredytacji placówek prowadzących szkolenia, co zapewne doprowadzi do wyeliminowania z rynku placówki świadczące usługi niskiej jakości. Można wskazać w Europie dobre

przykłady stworzenia i wdrożenia kompleksowego programu potwierdzania kwalifikacji w danej dziedzinie w oparciu o specjalne normy zawodowe, ustalone przez odpowiednie placówki państwowe, działające w wyznaczonych sektorach. Na przykład strategia działania w Wielkiej Brytanii polegała na stworzeniu państwowych norm zawodowych. Przyjęto wówczas następujące założenia programowe: 1) progresywny, kompleksowy system o pięciu poziomach kompetencji, 2) nauka i sposób oceny oparte bezpośrednio na państwowych normach zawodowych, 3) odpowiedzialność za tworzenie norm spoczywa na organizacjach kształtujących rynek pracy z pracodawcami i reprezentantami związków zawodowych na czele, 4) uprawnienia mają odpowiadać zapotrzebowaniu w poszczególnych dziedzinach zawodowych 5) zróżnicowanie, pozwalające sprostać wymogom uczących się, 6) dostępność w miejscu pracy. Podnoszone zalety tego systemu: 1) dla społeczeństwa, gospodarki i rynku pracy: podkreśla między innymi - iż program ten stanowi podstawy oceny skuteczności systemu doskonalenia zawodowego, 2) dla pracodawców: między innymi to że powstaje większa motywacja u pracowników 3) dla pracowników - oficjalne uznanie umiejętności i kwalifikacji nabytych w toku lat pracy.

7) Konieczne jest wdrożenie standardów organizacji kształcenia (liczba dzieci w szkole, ilość godzin w planie nauczania, standardy zatrudnienia nauczycieli i organizacja sieci szkolnej, określenie kryteriów oceny jakości nauczania). W tym miejscu należy zaznaczyć, że chodzi o jakość rezultatów, a nie tylko o standaryzację procesów uczenia, jak to ma miejsce w tradycyjnych systemach kształcenia i doskonalenia zawodowego.

8) Niezbędne jest stworzenie ponadregionalnej sieci kształcenia zawodowego, dotyczącej głównie specjalności wymagających wysokich nakładów finansowych i specjalistycznej wiedzy. Konieczne jest podjęcie działań nakierowanych na współpracę naukowo-technologiczną polskich przedsiębiorstw z sektorem nauki.

9) Istnieje potrzeba urealnienia praktyk zawodowych. Należy włączyć w ten proces sektor małej i średniej przedsiębiorczości poprzez stworzenie operacyjnego programu ze wsparciem finansowym. Konieczne będą wtedy jasne opisy rezultatów praktyk, sposobów oceniania i ustalenie rodzajów świadectw.

10) Pożądane jest włączenie polskiego systemu praktyk zawodowych do europejskiego systemu praktyk - wymiana staży zawodowych. W tej kwestii czeka na perspektywa, co najmniej 7 lat od wejścia Polski do Unii, i wygasaniu okresów przejściowych związanych ze swobodą przemieszczania się. Okres ten należy wykorzystać na uruchomienie odpowiednich bodźców sty-

mulujących migrację na terytorium Unii Europejskiej i to zarówno w odniesieniu do uczniów, studentów, jak i pracowników w tym oczywiście pracowników jednostek samorządu terytorialnego.

11) Niezbędne jest pilne doszktałcenie urzędników samorządowych w oparciu o realia prawne Unii Europejskiej. Przydałby się system dosktałcenia zawodowego opartego na normach i uprawnieniach zawodowych. W procesie tym konieczne jest stworzenie mapy rynku zawodowego sektora administracji publicznej samorządowej, opracowanie norm zawodowych, wyznaczenia kryteriów i struktury uprawnień .

12) Konieczne jest stworzenie systemu wymiany informacji między samorządami (biuletyn lub inna forma) w zakresie potrzeb edukacyjnych i możliwości praktyk zawodowych.

13) Niezbędne jest wsparcie systemu edukacji w zakresie wyrównania szans dzieci, młodzieży i dorosłych pochodzących z małych miast, terenów wiejskich i obszarów zaniedbanych m. in. poprzez wyposażenie szkół i bibliotek w komputery, Internet, nowoczesne pracownie, multimedialne programy nauczania, kształcenie i dosktałcenie nauczycieli, dodatkowe zajęcia z języków obcych i przedsiębiorczości. Pamiętamy, że podczas szczytu Unii Europejskiej w Helsinkach w grudniu 1999 r. Roman Prodi - przewodniczący Komisji Europejskiej ogłosił inicjatywę „E-Europe-Information Society for All „Kraje Piętnastki zadeklarowały gotowość wspólnego działania do budowy społeczeństwa informacyjnego. Program ten został przyjęty w czerwcu 2002 roku. Program ten zobowiązuje do realizacji trzech głównych celów strategicznych: 1) upowszechnienia cywilizacji informacyjnej wśród obywateli Europy, szkół, przedsiębiorstw oraz administracji publicznej, 2) wspierania rozwoju nowych technologii informatycznych i komunikacyjnych, 3) wzmocnienia spójności socjalnej. Do realizacji tych celów Komisja Europejska wyznaczyła 10 obszarów tematycznych, w tym między innymi: wprowadzenie Internetu, środków multimedialnych do szkół i ich adaptacja do potrzeb edukacyjnych (e-Edukacja), tańszy dostęp do Internetu, szybki Internet dla naukowców i studentów, karty elektroniczne dla bezpieczeństwa) dostępu do informacji, uwzględnienie potrzeb osób niepełnosprawnych. Zgodnie z tym programem do końca 2002 r. wszystkie szkoły w Unii Europejskiej) miały otrzymać dostęp do Internetu i narzędzi multimedialnych. Już w maju 2001 roku ponad 80% szkół w Unii Europejskiej spełniało to kryterium (w Hiszpanii 95% szkół średnich). W połowie 2001 roku na 100 uczniów w europejskich szkołach przypadły średnio 4 komputery PC podłączone do Internetu (najwięcej w Danii, najmniej w Grecji i Portugalii). Do końca 2002 roku bezpośredni dostęp do narzędzi internetowych

mieli mieć wszyscy nauczyciele, jak również odbyć szkolenia w ich wykorzystaniu. W ramach tylko programu e-Edukacja % Komisja Europejska uruchomiła w 2002 roku 16 projektów o łącznej wartości 35 mln. Euro. Oczywiście działania państw członkowskich wspomagają środki z funduszy strukturalnych. W ramach programu „szybki Internet dla naukowców i studentów” zaczęto ulepszać istniejącą infrastrukturę sieciową oraz udoskonalać narzędzia służące nauczaniu i badaniom. Założono, że w każdym państwie członkowskim przynajmniej jeden uniwersytet i jeden wydział badań naukowych powinien mieć miejscową sieć umożliwiającą komunikację multimedialną. Jednocześnie wszyscy studenci w Unii Europejskiej powinni móc korzystać z wirtualnych wykładów multimedialnych.

14) Konieczne jest stworzenie systemu i określenie standardów organizacji w szkolnictwie specjalnym obejmującym niepełnosprawne dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe.

15) Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do edukacji na drodze rozszerzenia i wzbogacenia oferty ich nauczania, uwzględniającej różne stopnie upośledzeń i dysfunkcji. Konieczny jest program specjalny, aby z rozwoju społeczeństwa informacyjnego mogli korzystać także ludzie niepełnosprawni. Konieczne są w tym przypadku specjalne wytyczne i działania zobowiązujące do przygotowania jednolitych norm dostępności do technologii informatycznych. Przykładowo Szwecja zastrzegła w ustawodawstwie dotyczącym zamówień publicznych, że realizowane inwestycje, w tym zakup komputerów, muszą brać pod uwagę wymagania osób niepełnosprawnych.

5. Fundusze strukturalne Unii Europejskiej - dodatkowym źródłem finansowania infrastruktury edukacyjnej

Fundusze strukturalne mają na celu wzmocnienie spójności ekonomicznej i społecznej poprzez promowanie harmonijnego i zrównoważonego rozwoju, działalności gospodarczej, wysokiego poziomu zatrudnienia, równego traktowania kobiet i mężczyzn oraz wysokiego poziomu ochrony i poprawy stanu środowiska naturalnego.

Polska w całości została objęta Celem 1 polityki strukturalnej, co oznacza możliwość korzystania ze wszystkich funduszy strukturalnych na terenie całego kraju.

Europejski Fundusz Społeczny

Europejski Fundusz Społeczny (EFS) jest głównym instrumentem wspierającym działania podejmowane w ramach Europejskiej Strategii Zatrud-

nienia. W ramach ESZ, środki EFS przeznaczone są także na realizację Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL ukierunkowanej na przeciwdziałanie dyskryminacji i zwalczanie nierówności szans na rynku pracy.

Obszary wsparcia EFS

Priorytety EFS realizowane są w ramach pięciu obszarów wsparcia, które określają zakres działań mogących otrzymać wsparcie ze strony EFS. Obejmują one:

1. Aktywną politykę rynku pracy mającą na celu przeciwdziałanie i zapobieganie bezrobociu, przeciwdziałanie zjawisku długotrwałego bezrobocia zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet, ułatwianie ponownej integracji z rynkiem pracy długotrwanie bezrobotnych, a także wspieranie integracji zawodowej ludzi młodych oraz osób powracających na rynek pracy po okresie nieobecności na nim.

2. Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego mające na celu ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej i przygotowanie osób narażonych na wykluczenie społeczne do wejścia na rynek pracy, utrzymania zatrudnienia lub powrotu do czynnego życia zawodowego. Skierowane jest ono do osób, które ze względu na trudną sytuację życiową nie potrafią samodzielnie odnaleźć się na rynku pracy, nie potrafią rozwiązać osobistych i zawodowych problemów korzystając długotrwanie w sposób bierny ze świadczeń pomocy społecznej.

3. Kształcenie ustawiczne mające na celu ułatwienie i polepszenie dostępu do rynku pracy oraz integrację z rynkiem pracy, podwyższenie i utrzymanie potencjału zatrudnieniowego osób oraz promowanie mobilności zawodowej, poprzez zwiększanie dostępu do szkoleń zawodowych, edukacji oraz doradztwa.

4. Doskonalenie kadr gospodarki (promocja potencjału adaptacyjnego) oraz rozwój przedsiębiorczości poprzez promocję wykwalifikowanej, przeszkolonej i zdolnej do adaptacji do zmiennych warunków rynku pracy kadry pracowniczej, popieranie innowacyjności i potencjału adaptacyjnego w zakresie organizacji pracy, rozwijanie przedsiębiorczości oraz warunków sprzyjających tworzeniu miejsc pracy i podwyższaniu kwalifikacji, rozwój potencjału ludzkiego w sferze badań, nauki i technologii.

5. Zwiększanie dostępu i uczestnictwa kobiet na rynku pracy, włącznie z możliwością rozwijania kariery zawodowej, zwiększeniem dostępu kobiet do nowych miejsc pracy, pomocą w uruchamianiu działalności gospodarczej, a także działania zakładające zmniejszenie dysproporcji, których podstawą jest dyskryminacja ze względu na płeć zarówno w ramach pionowych, jak i poziomych struktur rynku pracy.

Ponadto, w ramach EFS wspierane są kwestie horyzontalne (wspólne dla całego obszaru Unii i jej poszczególnych członków) dotyczące rozwoju lokalnego, równości szans, rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz zrównoważonego rozwoju.

Podejmowane działania z zakresu rozwoju lokalnego mają przyczynić się, między innymi, do wzmocnienia więzi wewnętrznej wspólnot lokalnych, poprawy jakości życia społeczności oraz zwiększenia zaangażowania mieszkańców i władz lokalnych w rozwój społeczno-gospodarczy regionu poprzez realizację działań opartych na zasadzie partnerstwa.

Kwestia równości szans stanowi istotny element wszystkich realizowanych działań. Odnosi się ona w szczególności do promowania równych szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy, do wyrównywania szans edukacyjnych i szans na rynku pracy osób narażonych na wykluczenie społeczne, osób zamieszkałych na terenach wiejskich i zaniedbanych oraz osób niepełnosprawnych.

Rzeczywisty rozwój społeczeństwa informacyjnego oznacza działania skierowane na podwyższenie poziomu technologicznego poprzez podnoszenie umiejętności korzystania z nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych, aktualizowanie wiedzy o nowoczesnych formach zarządzania i organizacji pracy oraz podwyższanie poziomu wykształcenia społeczeństwa.

Zrównoważony rozwój oznacza rozwój społeczno-gospodarczy z poszanowaniem środowiska naturalnego.

Zasady programowania

Każde państwo członkowskie zobowiązane jest do przygotowania Narodowego Planu Rozwoju. Plan Rozwoju podzielony jest na priorytety i wdrażany za pomocą Programów Operacyjnych. Uszczegółowienia zapisów zawartych w Programie Operacyjnym państwa członkowskie dokonują w Uzupelnieniu Programu.

Podstawy Wsparcia Wspólnoty (PWW) są dokumentem powstałym w oparciu o Narodowy Plan Rozwoju i stanowią wynik wspólnych uzgodnień Komisji Europejskiej i kraju członkowskiego co do kierunków i wysokości wsparcia ze strony funduszy strukturalnych na realizację osi rozwojowych.

PWW zawierają przede wszystkim:

- strategię i priorytety wspólnych działań Wspólnoty i kraju członkowskiego,
- charakter i czas trwania programów operacyjnych,
- indykatywny plan finansowy wyszczególniający dla każdego priorytetu i każdego roku finansową alokację z poszczególnych funduszy oraz innych źródeł finansowania,

- ocenę realizacji zasady dodatkowości,
- informację na temat przejrzystości przepływu finansów,
- postanowienia dotyczące wdrażania PWW, w tym wyznaczenie przez kraj członkowski instytucji odpowiedzialnej za zarządzanie PWW.

Pomoc objęta PWW realizowana jest na podstawie wielofunduszowych zintegrowanych programów operacyjnych lub jednofunduszowych sektorowych programów operacyjnych.

Podstawy programowe EFS w Polsce

W pierwszych latach członkostwa Polski w Unii Europejskiej (2004-2006) EFS przeznaczony jest na realizację Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL) i jednego z priorytetów (priorytet 2) Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR). Część środków z EFS przeznaczona zostanie na udział Polski w Inicjatywie Wspólnotowej EQUAL (w oparciu o Program Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL).

Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004-2006

Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004-2006 (NPR) sporządzony został w oparciu o sześć cząstkowych strategii. Są to:

- Narodowa Strategia Wzrostu Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich 2000-2006,
- Spójna Polityka Strukturalna Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa 2000-2006,
- Polska Polityka Strukturalna w Sektorze Rybołówstwa 2001-2006,
- Narodowa Strategia Rozwoju Transportu 2000-2006,
- Narodowa Strategia Ochrony Środowiska na lata 2000-2006,
- Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2001-2006.

Celem strategicznym Narodowego Planu Rozwoju jest „rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym”. NPR integruje polityki sektorowe oraz uwzględnia potrzeby rozwojowe poszczególnych regionów zapewniając spójność z politykami krajowymi i regionalnymi oraz strategiami sektorowymi, ponadto jest zgodny z podstawowymi kierunkami rozwoju wynikającymi z polityk wspólnotowych.

Realizacja celu strategicznego odbywać się będzie poprzez osiągnięcie następujących celów cząstkowych:

- osiągnięcie i utrzymanie w dłuższym okresie wysokiego tempa wzrostu PKB,

- zwiększanie poziomu zatrudnienia i wykształcenia,
- włączenie Polski w europejskie sieci infrastruktury transportowej i informacyjnej,
- zwiększenie w strukturze gospodarki udziału sektorów o wysokiej wartości dodanej,
- wspomaganie udziału w procesach rozwojowych i modernizacyjnych wszystkich regionów i grup społecznych w Polsce.

Narodowy Plan Rozwoju koncentruje się na pięciu osiach rozwoju:

1. Wspieranie konkurencyjności przedsiębiorstw,
2. Rozwój zasobów ludzkich i zatrudnienia,
3. Tworzenie warunków dla zwiększenia poziomu inwestycji, promowanie zrównoważonego rozwoju i spójności przestrzennej,
4. Przekształcenia strukturalne w rolnictwie i rybołówstwie, rozwój obszarów wiejskich,
5. Wzmocnienie potencjału rozwojowego regionów i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów.

Instrumentami realizacji poszczególnych osi rozwoju NPR są programy operacyjne.

Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006 (SPO RZL)

Celem generalnym SPO RZL jest „budowa otwartego, opartego na wiedzy społeczeństwa poprzez zapewnienie warunków do rozwoju zasobów ludzkich w drodze kształcenia, szkolenia i pracy”. Celem szczegółowym programu jest rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości. Harmonijny rozwój gospodarki ma zapewnić wzrost zatrudnienia i osiągnięcie spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

SPO RZL będzie realizował powyższe cele poprzez Działania określone w trzech Priorytetach:

- Priorytet 1: Aktywna polityka rynku pracy oraz integracja zawodowa i społeczna,
- Priorytet 2: Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy,
- Priorytet 3: Pomoc techniczna.

Instytucją odpowiedzialną za realizację SPO RZL jest Departament Zarządzania EFS w Ministerstwie Gospodarki i Pracy.

Uzupełnienie SPO RZL

Każde państwo członkowskie zobowiązane jest do przygotowania Uzupełnienia Programu (UP) do każdego z programów operacyjnych.

U SPO RZL stanowi uszczegółowienie zapisów znajdujących się w SPO RZL, definiując między innymi typy projektów, które mogą być wspierane

w ramach poszczególnych Działań.

Dokument określa:

- potencjalnych beneficjentów, a więc podmioty uprawnione do zgłaszania projektów, które mogą być finansowane w ramach SPO RZL,
- kryteria i zasady wyboru projektów,
- wskaźniki monitorowania poszczególnych Działań,
- ogólne kategorie wydatków, które mogą być finansowane z EFS,
- instytucje wdrażające, a więc podmioty odpowiedzialne m.in. za ogłaszanie naboru projektów,
- ostatecznych beneficjentów (grupy docelowe).

Działania w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich wspierające m.in. infrastrukturę edukacyjną

Celem Działania 1.2 Perspektywy dla młodzieży (SPO RZL) jest udzielenie możliwie pełnego wsparcia poprzez działania wspierające i promujące zatrudnienie oraz samozatrudnienie młodzieży, w tym absolwentom wszystkich typów szkół tak, aby nie stawali się i nie pozostawali bezrobotnymi. W ramach tego działania obok subsydiowania zatrudnienia i samozatrudnienia młodzieży możliwe jest otrzymanie dofinansowania na kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy - staże i szkolenia.

Celem Działania 1.3 Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia jest ograniczenie zjawiska długotrwałego bezrobocia i jego przyczyn poprzez wsparcie dla osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych w zakresie reintegracji zawodowej, tak aby nie wypadły z rynku pracy oraz wsparcie dla otoczenia społecznego tych osób. W ramach Działania wszystkim bezrobotnym osobom powyżej 25 roku życia (z wyjątkiem absolwentów szkół wyższych) zaoferowane będą aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu przed upływem 12-ego miesiąca od zarejestrowania się w urzędzie pracy. W ramach tego działania dofinansowanie otrzymają m. in. projekty na szkolenia osób pozostających bez pracy.

Bardzo wiele możliwości wsparcia infrastruktury edukacyjnej daje realizacja przedsięwzięć w ramach Działania 2.1 Zwiększenie dostępu do edukacji - promocja kształcenia przez całe życie, którego celem jest promocja kształcenia przez całe życie poprzez zwiększenie dostępu do edukacji na wszystkich poziomach kształcenia - od edukacji przedszkolnej do kształcenia ustawicznego osób dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich.

Podobnie Działanie 2.2. Podniesienie jakości edukacji w odniesieniu do

potrzeb rynku pracy, którego celem jest podnoszenie jakości edukacji w celu wzmocnienia zdolności uczniów do przyszłego zatrudnienia między innymi poprzez upowszechnienie wykorzystania ICT w procesie kształcenia, doskonalenie nauczycieli, akredytację instytucji edukacyjnych oraz budowę systemu zbierania i analizy edukacyjnych danych statystycznych.

Działanie 2.3 Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki zakłada podniesienie konkurencyjności i rozwój potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw poprzez inwestycje w kadry. W celu zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstw niezbędne jest zapewnienie wysoko wykwalifikowanych kadr, w tym kadr zarządzających, jak również promowanie współpracy przedsiębiorstw z sektorem nauki.

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR)

Celem ZPORR jest, zgodnie z zapisami Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego, „tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską”.

Podstawowym warunkiem osiągnięcia zakładanych celów jest pełne wdrożenie zasady partnerstwa pomiędzy administracją rządową, samorządową oraz podmiotami społeczno-ekonomicznymi.

Cel programu zostanie osiągnięty poprzez koncentrację krajowych środków publicznych i towarzyszącego im współfinansowania ze strony funduszy strukturalnych (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego) na czterech Priorytetach:

- Priorytet 1: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów,
- Priorytet 2: Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach,
- Priorytet 3: Rozwój lokalny,
- Priorytet 4: Pomoc techniczna.

Instytucją odpowiedzialną na szczeblu centralnym za zarządzanie ZPORR jest Departament Wdrażania Programów Rozwoju Regionalnego w Ministerstwie Gospodarki i Pracy oraz we właściwym zakresie Urząd Marszałkowski oraz Samorząd Województwa, którym powierzona jest część funkcji na poziomie regionalnym.

Uzupełnienie ZPORR

Uzupełnienie ZPORR zawiera usystematyzowane opisy Działań. Zawarte są w nim szczegółowe informacje dotyczące:

- celów Działań,
- sposobów ich realizacji,
- potencjalnych beneficjentów, a więc podmiotów uprawnionych do zgłaszania projektów, które mogą być finansowane w ramach ZPORR,
- Ostatecznych Beneficjentów (grup docelowych),
- Instytucji Wdrażających,
- kryteriów i zasad wyboru projektów, systemu przepływów finansowych,
- wskaźników monitorowania poszczególnych Działań,
- ogólnych kategorii wydatków, które mogą być finansowane z EFRR i EFS.

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego Priorytet 2. Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach - jako źródło dodatkowych funduszy na rozwój infrastruktury edukacyjnej

Celem realizacji Priorytetu 2 jest stworzenie warunków dla rozwoju zasobów ludzkich na poziomie lokalnym i regionalnym, a także poprawa zdolności do programowania i realizacji projektów w zakresie rozwoju zasobów ludzkich na tych szczeblach. Szczególne znaczenie ma realizacja działań mających na celu reorientację zawodową pracowników zanim staną się bezrobotnymi oraz przekwalifikowanie osób odchodzących z rolnictwa. Realizacja Priorytetu jest powiązana z działaniami realizowanymi w ramach Priorytetu 3 „Rozwój lokalny”, w szczególności z inwestycjami na obszarach wiejskich i obszarach restrukturyzacji przemysłów.

Działania realizowane w ramach Priorytetu koncentrują się zwłaszcza na obszarach zagrożonych marginalizacją, w tym w szczególności terenach wiejskich i obszarach restrukturyzacji przemysłów.

Wsparcie publiczne, udostępniane w ramach Priorytetu ma za zadanie między innymi:

- * uelastycznienie i zwiększenie mobilności zawodowej zasobów ludzkich, w tym zwiększenie poziomu wiedzy i kwalifikacji zawodowych mieszkańców, w szczególności dotyczy to mieszkańców obszarów zagrożonych marginalizacją, w tym w szczególności obszarów wiejskich i obszarów restrukturyzacji przemysłów,

- * zwiększenie możliwości zmiany zatrudnienia dla pracujących w rolnictwie oraz przedsiębiorstwach i sektorach restrukturyzowanych poprzez zmianę kwalifikacji zawodowych tych osób,

- * wzrost udziału młodzieży z obszarów wiejskich znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej w ogólnej liczbie uczniów szkół ponadgimnazjal-

nych,

- * wzrost udziału studentów pochodzących z obszarów zagrożonych marginalizacją, w tym w szczególności obszarów wiejskich i obszarów restrukturyzacji przemysłów w ogólnej liczbie studentów,

- * wspomaganie procesu tworzenia regionalnych systemów innowacyjnych opartych na współpracy regionalnego sektora badawczo-rozwojowego z lokalnymi firmami,

- * promowanie przedsiębiorczości poprzez kompleksowe wsparcie dla podejmujących działalność gospodarczą.

W ramach priorytetu realizowane są następujące Działania:

Działanie 2.1. Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie.

Rodzaje wsparcia udzielonego w ramach tego działania obejmują m.in.:

- szkolenia osób dorosłych w zakresie podwyższania i dostosowania ich kwalifikacji zawodowych do potrzeb regionalnego rynku pracy,

- szkolenia osób dorosłych w zakresie języków obcych,

- wykorzystanie technik informacyjnych i komunikacyjnych,

- usługi doradcze dla osób dorosłych wspierające kształtowanie ich kariery zawodowej,

- praktyki zawodowe dla studentów uczelni wyższych, odbywające się w przedsiębiorstwach i mające na celu nabycie praktycznych umiejętności i poznanie specyfiki przyszłego zawodu, itp.

Działanie 2.2 Wyrównanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne.

Projekty realizowane w ramach tego działania przewidują dwa rodzaje programów stypendialnych: stypendia umożliwiające młodzieży z obszarów wiejskich kontynuację kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym poprzez pokrycie kosztów np. zakwaterowania i materiałów szkolnych oraz stypendia dla studentów uczelni wyższych.

Działanie 2.3 Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa.

Wsparcie w ramach tego działania udzielane będzie na szkolenia i kursy mające na celu podniesienie umiejętności i kwalifikacji związanych z nowym zawodem, subsydiowanie miejsc pracy, pośrednictwo pracy, informację zawodową, usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu i zdobycia nowych kwalifikacji zawodowych, w tym tworzenia indywidualnych planów działań.

Działanie 2.4 Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi.

W ramach tego działania będą realizowane projekty takie jak: szkolenia

i kursy , mające na celu podniesienie umiejętności i kwalifikacji zawodowych związanych z nowym zawodem , subsydiowanie zatrudnienia w nowym miejscu pracy, pośrednictwo pracy , informację zawodową , usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu i zdobycia nowych kwalifikacji zawodowych , w tym opracowanie indywidualnych planów działań.

Działanie 2.5 Promocja przedsiębiorczości.

Projekty realizowane w ramach tego działania mają na celu zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom zamierzającym rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej (również po zarejestrowaniu przez nie działalności) w formie : usług doradczych ,opieki indywidualnego doradcy , kursów służących rozwijaniu umiejętności zawodowych i przekazywaniu know-how z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej ,wsparcia pomostowego po rozpoczęciu działalności , jednorazowego wsparcia kapitałowego powiązanego bezpośrednio z uruchomieniem przedsiębiorstwa oraz rozpowszechniania dobrych praktyk i metod rozwoju.

Działanie 2.6 Regionalne strategie Innowacyjne i transfer wiedzy.

W ramach działania 2.6 wsparcie obejmuje: tworzenie i dostosowanie regionalnych strategii

Innowacyjnych , tworzenie sieci transferu innowacji pomiędzy sektorem badawczo-rozwojowym ,

Przedsiębiorstwami a innymi podmiotami na poziomie regionalnym i lokalnym , rozwój systemów komunikowania się i wymiany informacji (w tym zbierania danych i tworzenie baz danych) ,

Jak i informację dotyczącą szkoleń i innych działań edukacyjnych wspierających transfer innowacji , transfer wiedzy z sektora badawczo-rozwojowego do przedsiębiorstw poprzez staże w przedsiębiorstwach absolwentów szkół wyższych czy też pracowników sektora badawczo- rozwojowego, stypendia dla najlepszych absolwentów szkół wyższych , kontynuujących naukę na studiach doktoranckich z zakresu nauk ścisłych , technicznych oraz kierunków studiów wykorzystywanych w rozwoju klastrów przemysłowych.

6.Zakończenie

W powyższym scenariuszu region warszawski ma szanse na rozpoczęcie procesu budowania regionu systemów innowacyjnych. Niestety jednostki samorządu terytorialnego (gminy i powiaty) nie udźwigną tego przedsięwzięcia. Rzeczowa i finansowa pomoc samorządu wojewódzkiego oraz możliwość wykorzystania funduszy strukturalnych ma niebagatelne znaczenie.

W kontekście przedstawionych problemów kształtowania infrastruktury edukacyjnej w jednostkach samorządu terytorialnego warto zwrócić uwagę na relację wyspecjalizowanej instytucji z uczelnią wyższą zlokalizowaną w naszym regionie. Wśród zasad warunkujących pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej - zasada partnerstwa zobowiązuje nas do tego i daje szansę na sukces.

*- **Wiceprezydent miasta Ostrołęki**

7.Literatura

1. Narodowy Plan Rozwoju / Podstawy wsparcia Wspólnoty na lata 2004-2006, Ministerstwo Gospodarki i Pracy , Warszawa 2004.
2. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego / Podstawy wsparcia Wspólnoty na lata 2004 -2006 , Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa 2004 r.
3. Europejski Fundusz Społeczny Podstawy wsparcia Wspólnoty na lata 2004-2006, www.ukie.gov.pl
4. J. Barcz, Prawo Unii Europejskiej - zagadnienia systemowe, Warszawa 2003
5. Raport na temat rezultatów negocjacji członkostwa RP w UE, www.ukie.gov.pl
6. Inne informacje źródłowe : www.ukie.gov.pl